

ח' אדר א', תשע"ט, 13.2.2019

גיליון מס' 648

פרשת תצווה

הלבוש והמהות הפנימית

מאת שמואל (מולי) יסלזון, ראש צורים

אפתח בחידה לפרשת תצווה:

מהו אדום מבחוק, המעורר דומיננטיות, כוח, גירוי ותשומת לב?
מהו שחור מבחוק, המשדר סמכות, עוצמה וניקיון?
מהו כחול מבחוק, המקרין רצינות, אמינות וחמימות?
מהו ירוק מבחוק, הנתפס כמרגיע ומרחם?
מהו לבן מבחוק, המצביע על מוסריות, יושר ומעמד חברתי גבוה?

רמז, לחידה מופיע בפסוקים הבאים:

וְעִשִּׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִידָה לְכַבֹּד וּלְתִפְאָרֶת. וְאַתָּה תִּדְבַר אֶל כָּל חַכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֵתֶיךָ רוּחַ חֵכְמָה וְעָשׂוּ אֶת בְּגָדֵי אֹהֶלן לְקֹדֶשׁ לְכַהֲנֵנוּ לֵי. וְאַלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאַפֹּדֶד וּמַעֲיֵל וּכְתָנֶת תְּשֻׁבָּץ מְצַנֶּפֶת וְאַבְגָּט וְעָשׂוּ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִידָה וּלְבָנָיו לְכַהֲנֵנוּ לֵי. וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאַרְגָּמָן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ (שמות כח ב-ה).

והתשובה המפורשת לחידתנו: לבוש האדם.

בפעם הראשונה מצאנו את המילה 'לבוש', בהקשר לגוליית הפלישתית, ובמשמעות של חליפת הגנה - וְכֹבֵעַ נְחֹשֶׁת עַל רֵאשׁוֹ וְשָׂרִיזִין קִשְׁקִשִׁים הוּא לְבוּשׁ (שמואל א', יז).

ישנן משמעויות נוספות בתנ"ך למושג לבוש ולבישת בגד, בהקשר לבני אדם:

- בכיסוי ערווה – (בראשית ג, כא) ובתרגומים "וְעֵבֶד יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִינִתָּתִיהָ לְבוּשִׁין"
- בבגדי עבודת כהנים (ויקרא טז, כג)
- בתחפושת, אותה עטה יהושפט במלחמת ארם (מלכים א, כב, ל)
- בבגדי מלוכה (אסתר ו, ח)
- בלבוש רוחני - דניאל בנבואתו, מתאר איש 'לבוש בדים' וביאר המלבי"ם שהם בגדי פשתן לבנים, מורה על נקייתו מן החומר, ועוד.

לבוש כביטוי לאופי האדם אפשר למצוא רמז בפסוק בספר איוב "אם אֶרְאֶה אוֹבֵד מִבְּלֵי לְבוּשׁ וְאִין פְּסוּת לְאֶבְיֹן" (לא, יט). לאור ביאור בעל מצודת דוד "אם אראה - אם ראיתי איש אוֹבֵד וְכֹלָה מִבְּלֵי לְבוּשׁ.." שמא ניתן לראות

בביטוי 'אדם אובד' – אדם שאינו מגובש באופיו (במשמעות ימינו) ו'אדם כלה' – אדם ללא לבוש ומעטה כסות אישיותית הולמת.

אולם, לא רק האדם עוטה על עצמו לבוש. ישנם ביטויים מקבילים המתייחסים לגורמי שמים וארץ (תהילים סה יד, איוב לח יד), וכן ביחס לקב"ה: "גְּאוֹת לְבָשׁ" (תהילים צג, א).

המיוחד בפרשתנו הינו תיאור עבודת כהן גדול, המחליף לבושו מספר פעמים ביום הכיפורים כמבואר במשנה במסכת יומא (פרק ז משנה ד):

"קדש ידיו ורגליו ופשט וירד וטבל ועלה ונסתפג הביאו לו בגדי לבן ולבש וקדש ידיו ורגליו נכנס להוציא את הכף ואת המחטה קדש ידיו ורגליו ופשט וירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו ונכנס להקטיר קטורת של בין הערבים ולהטיב את הנרות וקדש ידיו ורגליו ופשט הביאו לו בגדי עצמו ולבש ומלויין אותו עד ביתו ויום טוב היה עושה לאוהביו בשעה שיצא בשלום מן הקדש".

'עת לכול בגד, וזמן נכון וראוי ללבישתו', יסודות אלו נלמדים מפרשתנו.

גילוי חיצוני של מהות פנימית יכול לבוא לידי ביטוי בלבישת בגדים וכן ניכר בדרך הפוכה, כי לבישת בגדים מעל הגוף, יש בה כדי להשפיע על נפש האדם, החבויה בתוכו.

וכמאמרו של רש"ר בפירושו לביטוי "כְּתָנוֹת עוֹר" (בראשית ג, כא):

".. לכלל בגדינו, שאנו לובשים, הלבוש ניתן מידי "ה' א-להים", ויש לו אפוא משמעות קדושה; בשתי בחינותיו הוא מחנך את האדם, למען ישוב למעלתו הראשונה. הוא מכסה את ערות הגוף, וכך מזהיר את האדם לשלוט בגופו... והלבוש מגן מפני פגעי הטבע, וכך מזכיר לאדם שירד ממעלתו וטרם חזר אליה... תפקיד הלבוש להאיר את עינינו ולקדש אותנו ככהני ה' ומכאן המשמעות המיוחדת של הבגד, כדרך שהיא מתגלה בשפת המקרא: "בְּגָדֵי יִשְׁעִי", "מְעִיל צְדָקָה" (ישעיה סא, י) ועוד ומכאן משמעותו הסמלית של הבגד, כדרך שהיא מתגלה בבגדי כהונה".

יהי רצון שנעטה עלינו בגדי ישע ומעיל צדקה, ונהיה ראויים לעבוד את ד' - ככהנים, משרתי עליון ומקדשי שמו, של מי שהלביש ערומים, וזוקף כפופים.

שמואל יסלזון הוא חבר קיבוץ ראש צורים, נשוי למוריה ושניהם הורים לעשרה ילדים וסבים לחמישה נכדים. משמש כראש מטה איגוד ישיבות ההסדר ובעבר כראש אגף הגיור במשרד ראש הממשלה.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il